

Risti tuntuu

Mark: 8:34-38: **Jeesus kutsui väkijoukon ja opetuslapsensa ja sanoi heille: "Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua. Sillä se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka elämänsä minun tähteni ja evankeliumin tähden kadottaa, on sen pelastava. Mitä hyödyttää ihmistä, jos hän voittaa omakseen koko maailman mutta menettää sielunsa? Millä ihminen voi ostaa sielunsa takaisin? Joka tämän uskottoman ja syntisen sukupolven keskellä häpeää minua ja minun sanojani, sitä on Ihmisen Poika häpeävä, kun hän tulee Isänsä kirkkaudessa pyhien enkelien kanssa."**

1. Tahdon taivaaseen!

Siinä seisovat opetuslapset kuuntelemassa. Jeesuksen viimeinen matka on alkamassa. Hän aloittaa puheensa: **Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni...** Nyt me liitymme seuraan. Meidänkin on kohta lähdettävä. On tullut aika kysyä: Tahdonko minä kulkea elämäni matkan Jeesuksen jäljessä, sen Jeesuksen, josta täällä on niin paljon puhuttu? Vai haluanko jatkaa elämäni matkaa sinne minne itse päätän? Uskon, että näiden päivien aikana Jeesus on saanut kirkastua monelle niin hyvänä, lohduttavana ja rakastavana, että vastaus voi olla vain yksi ainoa: tahdon jatkaa matkaani Jeesuksen jäljessä. Tahdon kulkea sitä tietä, jonka Kristus on edeltä kulkenut. Tahdon päästä kerran kotiin. Mikään ei tunnu turvallisemmalta kuin seurata Vapahtajaa. Mikään ei tunnu kolkommalta, kuin jatkaa elämää epätietoisena siitä, ovatko synnit anteeksi ja olenko matkalla taivaaseen. Ei sekuntiakaan sellaista elämää, ei askeltakaan ilman Kristusta! Mutta nyt Jeesus alkaa puhua asioita, jotka saavat meidät epäröivälle mielelle. Hän sanoo:

2. Hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua

Sen, joka seuraa Jeesusta, on siis otettava risti. Mikä se risti on? Arkikielessä risti voi merkitä mitä hyvänsä vaivaa. Huono selkä on jonkun risti. Tai eräs ihminen tuolla Kumpulantiellä katseli, kun yritin saada koiraani kulkemaan ihmisittäin, ja sanoi, että vai tuollaisen ristin sinä olet itsellesi ottanut. Tai yksi vanha ystäväni kertoi, että heidän vihkivirtenään oli se virsi, joka alkaa: "Kristityn ilman ristiä ei Herra olla anna". Jeesus ei puhu tällaisista risteistä. Jokainen joutuu kantamaan arkisen elämän ja heikkenevän terveyden kipuja. Jeesus ei nyt puhu sellaisesta. Mutta hän ei vielä puhu myöskään siitä ristikä, jonka merkki on meille niin tavattoman tuttu ja joka kirkon katolla kohoaa tai rippilapsen kaulassa riippuu. Miten Pietari, Jaakob, Johannes ja ne muut Jeesuksen puheen ristikä ymmärsivät? Olen varma, että he ymmärsivät tämän karmaisevan kuvapuheen. Heidän silmiinsä piirtyi näkymä kylätien tai kaupunginkujan varrelta. Aukion päässä nousee meteli. Väki väistyy kompuroivan miehen tieltä. Suurin osa ihmisistä pilkkaa häntä, heittelee kiviä ja sylkee, muutamat harvat surkuttelevat. Tietä pitkin hoippuu kuolemaantuomittu, jolle on langetettu pelätty lisärangaistus. Hänen harteilleen on sidottu ristin poikkipuu, ja nyt hän kulkee sitä kantaen tuomion täytäntöönpanopaikalle. Siellä hänen kätensä naulataan puuhun ja hän joutuu alasti

riippumaan kaikkien katseltavana. Pilkka ja häpäisy olivat tässä rangaistuksessa ehkä vielä pelätympiä kuin ruumiillinen tuska.

Tämän kuvan me näemme, kun kuulemme Jeesuksen sanovan meille: **Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.** Nyt kysymme, mitä tämä merkitsee meille, jotka lähdemme Kristuksen seuraajina oman elämämme arkeen.

3. Tunnustus tuo ristin

Huomaattehan: Jeesus pitää itsestään selvänä sitä, että jokainen, joka häntä seuraa, joutuu kantamaan ristiä. Tunnustus tuo ristin. Tämä risti on läsnä melkein kaikissa UT:n kirjoissa. Kun otsikkomme on: Risti tuntuu, niin näyttää siltä, että tämä risti tuntuu ennen kaikkea häpeän tunteena ja sen kuuluukin niin tuntuu.

Me panemme sanan kohdallemme. Työpaikalla tai sukulaisten parissa alkaa keskustelu: Olimme viikonloppuna Evankeliumijuhlassa. Vai sanotaanko mieluummin: oltiin ajelemassa ympäri Suomea ja poikettiin Kälviälläkin. Tai jossakin tilanteessa tulee puhetta ajankohtaisista kysymyksistä. Joku sanoo kunnioittavansa Raamatun kantaa siinä ja siinä kysymyksessä. Häntä katsotaan kummeksuen. Ja vielä saadaan lisää vettä kiukaalle, jos hän sanoo uskovansa Jeesukseen ja pitävänsä Raamattua korkeimpana uskon- ja elämänohjeenaan. Ristin kantamista on, kun nuori kokee olevansa kummajainen vain siksi, koska käy seurakunnassa. Ristin kantamista on se, kun työpaikalla aavistelen, että minusta supistaan, koska tiedetään minun olevan uskossa. Ristin kantamista on se, kun minua sanotaan vanhoilliseksi, ahdasmieliseksi ja tuomitsevaksi sen takia, koska uskon yhä vain niin kuin minulle on Raamatusta kirkastunut. Eikö tämä ole tuttua? On se, toivottavasti! Eihän sinulla olisikaan kannettavanasi mitään ristiä, jos et tätä tuntisi. Vain Jeesuksen seuraaja ymmärtää, mistä nyt puhun. Meillä on myötäsyttyinen tarve kokea hyväksyntää. Se nuori, joka yksin koko kaveriporukassa haluaa lähteä seurakunnan toimintaan mukaan, joutuu käymään sankarillista taistelua itsensä kanssa. Kyllä se tuo häpeää, jos joudun olemaan eri mieltä valtaenemmistön ajattelutavan kanssa ja jään aina vähemmistöön vain yhdestä syystä: koska uskon sen, mitä Jeesus ja Hänen apostolinsa Raamatussa sanovat. Tässä ei muuten pappi ole yhtään sen helpommilla kuin kukaan muukaan. Jokainen Jeesuksen oma tuntee ristin, ja se tuntuu joskus oikein kunnolla. Ensi kesänä Evankeliumijuhlaan kokoonnutaan Raaheen, jos Jumala suo. Niiltä seuduin olen kuullut koskettavan esimerkin eräästä ristinkantajasta. Hän oli seppä ammatiltaan, ja työskenteli konepajalla. Työkavereita ärsytti tämän miehen yksinkertainen Kristus-tunnustus. Eräänä iltana, töiden päätyttyä, työkaverit nostivat tämä miehen pajan seinälle ja naulasivat hänet haalareista seinään kädet levälleen aivan kuin ristille. Siihen he hänet jättivät roikkumaan. Vain vaivoin tämä työkaveri pääsi illan hiljaisina hetkinä haalareistaan irti. Seuraavana päivänä koko tapaus vaiettiin kuoliaaksi.

Ymmärrämme niin hyvin, mitä Jeesus tarkoittaa sanoessaan: **joka häpeää minua ja minun sanojani.** Ymmärrämme, miksi Pietari kielsi Jeesuksen. Ymmärrämme, miksi Paavali vakuuttaa: **Minä en häpeä evankeliumia.** Ei Paavalin tarvitsisi sitä noin vakuuttaa, jos hänen mieleensä ei olisi koskaan juolahtanutkaan, että evankeliumissa voi olla jotakin hävettävää. Siksi meille kuuluu nyt tämä läksy: ole kristitty häpeästä välittämättä! Ei ole kysymys siitä, ettei hävettäisi, vaan siitä, että tuota häpeää suostutaan kantamaan. Uusi testamentti liittää ristiin valtavat ja ihanat lupaukset. Ajattele vaikka tätä 1. Pietarinkirjeen sanaa: **”Siksi te riemuitsette, vaikka nyt jouduttekin jonkin aikaa kärsimään monenlaisissa koettelemuksissa. Kultakin koetellaan tulessa, ja onhan teidän uskonne paljon arvokkaampaa kuin katoava kulta. Koettelemuksissa teidän uskonne todetaan aidoksi, ja siitä koituu Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä**

ylistystä, kirkkautta ja kunniaa.” Kun risti tuntuu, onnittele itseäsi! Risti on yksi vahvimmista todistuksista sen puolesta, että sinä todella kuulut Jeesukselle. Sinä et kuulu tänne, sinä kuulut taivaaseen!

4. Risti on Kirkon tuntomerkki ja evankelioinnin väline

On tosi hyvä asia, että risti tuntuu – vaikka se ei sinänsä tunnu mitenkään miellyttävältä. Mutta meidän pikkuruiset ristimme ovat yksi Jumalan tapa etsiä kadonneita suuren ristinkantajan yhteyteen. 1. Pietarinkirjeessä vainottuja kristittyjä kannustetaan: **Eläkää moitteettomasti pakanoiden keskellä, jotta he teitä pahantekijöiksi panetellessaan havaitsisivatkin hyvät tekonne ja ylistäisivät Jumalaa sinä päivänä, jona hän kohtaa heidät.**

Äsken kertamani sepän tarina jatkuu vielä. Vaikka työpaikalla tuo ruma välikohtaus vaiettiin kuoliaaksi, myöhemmin joku tekijöistä palasi tämän sepän luo. Hän kertoi itkien, miten väärin koki toimineensa. Seppä sai saarnamiehenä julistaa anteeksiantamusta paitsi omasta, ennen kaikkea Jumalan Pojan puolesta. Tuo uskonsa tähden pilkattu seppä iloitsi siitä, että oli saanut kantaa Kristuksen pilkkaa.

Kirkon elämässä on aikoja, jolloin ristiä on aivan erikoisesti jouduttu kantamaan. Merkillistä on, että milloin kristityt ovat rohkaistuneet kantamaan ristiään, silloin Kirkko on yleensä voinut paremmin kuin niinä aikoina, jolloin se on kylpenyt enemmistön suosiossa. Tämän voimme sovittaa myös hengelliseen liikkeeseen. Kun Kirkko on rohkeasti tunnustanut ainoaa Herraansa Kristusta eikä ole suostunut kumartamaan tämän maailman arvoja ja ismejä, se on tosin joutunut helteeseen, mutta saanut riemuvoittoa Jumalan valtakunnalle. Mikä voisikaan olla vahvempi todistus asiansa puolesta kuin rakkaudesta nouseva tunnustus siitä huolimatta, että se tuo vaikeuksia. Silloin kaikille käy selväksi: nuo elävät siitä, mihin uskovat. Tuolla uskonto ei ole tulonlähde eikä vallanväline. Kristityllä on menetettävänä jotain vielä enemmän kuin tämä elämä ja hänellä on voitettavanaan enemmän kuin kaikki, mitä tämä maailma voi antaa. Siitä Jeesus puhui: **Sillä se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka elämänsä minun tähteni ja evankeliumin tähden kadottaa, on sen pelastava.** Tunnustava kirkko on ristiä kantava kirkko. Aikaansa mukautuva kirkko tekee kaikkensa väistääkseen ristin.

Näitä sanoja vasten on hätkähdyttävää lukea, miten saksalainen tunnustajapappi Dietrich Bonhoeffer arvosteli natsihallintoa myötäilevää kirkkoaan halvan armon kirkoksi. Hän kirjoitti mm. näin: ”Minut on vapauttanut Jeesuksen seuraamisesta – halpa armo, jonka täytyy olla Kristuksen seuraamisen katkerin vihollinen.” ”Kristus-aate, oppijärjestelmä, yleinen uskonnollinen käsitys armosta tai syntien anteeksiantamuksesta ei tee seuraamista välttämättömäksi, niin, todellisuudessa se sulkee pois tämän mahdollisuuden, se vihaa seuraamista... Kristinusko ilman elävää Jeesusta Kristusta jää pakostakin kristinuskoksi ilman seuraamista, ja kristinusko ilman seuraamista on aina kristinuskoa ilman Jeesusta Kristusta.”

On itsensä pettämistä kuvitella, että aika olisi muuttunut alkukirkon tai Bonhoefferin ajoista. Merkittävä ruotsalainen tunnustajapiispa Bo Giertz totesi hengellisessä testamentissaan vuonna 1986: ”Kirkko ei ole koskaan turvassa maailmassa. Sen jokaisen sukupolven on käytävä apostolista taisteluaan.” Giertz on aivan oikeassa. Kun kirkko pyrkii varmistamaan asemiaan maailmassa heikentämällä tunnustustaan tai vaikenemalla Jumalan sanan koko totuudesta, se on langennut siihen kiusaukseen, jolla Kristusta kiusattiin hänen julkisen toimintansa alussa: **Kaiken tämän minä annan sinulle, jos polvistut eteeni ja kumarrat minua.**

5. Ei itsevalitulle ristille!

Ääripäävät ovat yllättävän usein lähellä toisiaan, ja niin tässäkin asiassa. Aitoa ristinkantamista kunnioitamme syystä. Itsevalitun ristin kantaminen sen sijaan on vastenmielistä seurattavaa. Sille, jonka huomataan tekeytyvän säälittäväksi kärsijäksi, saatetaan tiuskaista: Senkin marttyyri!

Ristinkantamiseen pätee sama kuin kaikkeen kristilliseen elämään. Heti, jos alan keimailla sillä, siitä tulee haisevaa tekopyhyttä. Alkukirkossa jouduttiin toppuuttelemaan kaikkein innokkaimpia, jotta nämä eivät suin päin syöksyisi marttyyriuteen. Niin vahvasti marttyyriutta ihailtiin ja niin palava oli halu todistaa uskosta vaikkapa sitten omalla hengellään. Kuitenkin aidon ristin antaa vain Kristus-tunnustus, ei oma intoilemisemme ja kiivailumme. Muistamme ehkä Sebedeuksen pojat, jotka äitinsä kanssa tulivat Jeesuksen luo pyytämään, että saisivat istua Hänen oikealla ja vasemmalla puolellaan. Pojat sanoivat Jeesukselle olevansa valmiit niihin kustannuksiin, jotka tuollainen kunniasija edellyttää. Jeesus vastasi, että ne sijat ovat niiden, joille ne kuuluvat. Eikä poikia sitten näkynyt Golgatalla Kristuksen oikealla ja vasemmalla puolella. Ehkä he tajusivat viimeistään silloin, että omilla ansioilla ei hankita mitään Jumalan valtakunnassa. Ei edes ristinkantamisella, koska omin voimin meistä ei siihen kerta kaikkiaan ole. Lopuksi meidän täytyykin kysyä, mistä saamme voiman siihen, mistä nyt on puhuttu.

6. Risti tuntuu suloiselta

Jokainen, joka on kantanut syyllisyyttä ja saanut sen sitten anteeksi, tietää siihen liittyvän äärettömän helpotuksen tunteen. Se on sukua sille kokemukselle, kun armo kirkastuu ihmiselle. Minulle selviää, että saan olla Jumalan lapsi ja kelpaan Hänelle. Käsitän, että minut on kerta kaikkiaan lunastettu taivasta varten, eikä se ole minun tekemiseni ja valintojeni varassa. Jumalan armo Kristuksessa on tosiaan valtavan vapauttava asia. Se merkitsee täydellisen ansaitsematonta rakkautta ja se kohdistuu sinuun ja minuun. Saat uskoa sen todeksi tässä ja nyt, heti. Jos tämä, rakas juhlavieras, on tähän saakka ollut sinulle jotenkin epävarmaa, niin kuule se tässä hetkessä. Risti merkitsee sitä, että Jeesus Kristus on ottanut sinun menetetyn asiasi omakseen ja hoitanut sen kerta kaikkiaan kuntoon. Sinä olet tervetullut kotiin.

Tästä alkaa ristinkantaminen. Sinä et kannata ristiä siksi, että pelastuisit, vaan pelastettuna sinä kannat ristiä. Se joka kantaa ristiä helvetin pelossa ja kelpaamisen toivossa, väsyvä aivan varmasti. Niin teki Pietari ennen pääsiäistä. Se taas, joka kantaa ristiä Kristuksen omana, oppii rakastamaan ristiä. Tunnustus ei ole silloin uhoamista, vaan rakkautta Kristukseen ja koko lunastettuun maailmaan. Mitä tällä tarkoitan? Sen opettaa meille Smyrnan piispa Polykarpos, joka kärsi marttyyrikuoleman vuoden 155 paikkeilla. Roomalainen virkamies yritti taivuttaa Polykarposen kieltämään uskonsa: ”Vanno, niin päästän sinut! Herjaa Kristusta!” Siihen Polykarpos vastasi: ”Jo kahdeksankymmentäkuusi vuotta olen häntä palvellut, eikä hän ole tehnyt minulle mitään pahaa. Kuinka voisin pilkata kuningastani, joka on minut pelastanut?”

Tätä ristinkantaminen merkitsee. Et halua etkä voi kieltää häntä, joka rakastaa sinua ja jota sinä rakastat. Eikö tämä päde ihmissuhteissakin? Erikoisen tempun tekisi nuori sulhanen tai morsian, joka ensimmäisenä aamuna häiden jälkeen tulisi hotelliin aamiaiselle ja kieltäisi tuntevansa puolisoaan. Täsmälleen samasta mutta paljon enemmän puhumme nyt. Meidät liittyy Kristukseen uskon ja kasteen liitto. Sinut on kasteessa Kristukseen liitetty ja Hänen omakseen kihlattu. Et kai voi silloin suhtautua Häneen kuin halpaan makkaraan? Se juuri olisi sitä Jumalan Pojan jalkoihin polkemista ja liiton veren halveksimista, josta Heprealaiskirje puhuu. Ei, sinä olet Jeesuksen oma, veri virtasi Golgatalla hänen sydämestään sinun puolestasi, sinut on hänen omakseen kastettu ja Hänelle sinä kuulut. Siksi risti tuntuu. Siksi joka kerran, kun risti tuntuu, palauta mieleesi

nämä Ilmestyskirjan sanat: **Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyyneleen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut.** Jumala itse pyyhkii silmistäsi kerran joka ainoan kyyneleet, jonka risti on täällä puristanut esiin. Mikä kunnia! Joko nyt käsitämme, miksi ensimmäiset kristityt eivät väistäneet marttyyriuttakaan? Onhan se jotakin, kun itse taivaan ja maan Herra pitää sinua niin rakkaana, että Hän ottaa sinut luokseen ja pyyhkii kaikki kyyneleesi. Sen Hän on luvannut tehdä. Tuntukoon risti, niin tuntuu lohdutuskin.